
UpadeshasaraBhashyam

உபதே³ஸஸாரபா⁴ஷ்யம்

Document Information

Text title : Upadeshasarabhashyam

File name : upadeshasArabhAShyam.itx

Category : major_works, gaNapati-muni, bhAShya

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Vasishtha Ganapati Muni's Sanskrit Commentary on Ramana Maharshi's Upadeshasaram

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : The Collected Works of Vasishtha Kavyakantha Ganapati Muni Vol 07-31

Latest update : July 24, 2013

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

UpadeshasaraBhashyam

உபதே³ஸஸாரபா⁴ஷ்யம்

॥ ஸ்ரீ: ॥

அத² ரமணஸ்ய ப⁴க³வதோ மஹர்ஷேருபதே³ஸஸாரம் வ்யாக்²யாஸ்யாம: |
தஸ்யாயமாதி³ம: ஸ்லோகோ ப⁴வதி ||

கர்தூராஜ்ஞயா ப்ராப்யதே ப²லம் |

கர்ம கிம் பரம் கர்ம தஜ்ஜட³ம் || 1 ||

மீமாம்ஸகாபி⁴மதம் ப²லப்ரத³த்வே கர்மண: ப்ராதா⁴ந்யம் க²ண்ட³யிதுமயமாரம்ப⁴ |

ப²லம் கர்தூரீஸ்வரஸ்ய ஆஜ்ஞயா ப்ராப்யதே | கர்ம பரம் கிம் |

நேத்யர்த²: | தத்கர்ம ஜட³ம் ப⁴வதி |

கர்மண: பரத்வாபா⁴வாய ஜட³த்வமத்ர ஹேதுத்வேநோபந்யஸ்தம் |

கர்ம யஸ்மாஜ்ஜட³ம் தஸ்மாந்ந பரமிதி யாவத் |

நநு, ந வயம் கர்மண: பரத்வமுத்³தி³ஸ்ய விவதா³ம: | ப²லப்ரத³த்வே கர்மண:

ப்ராதா⁴ந்யமித்யேவாஸ்மாகம் வாத³: | மாஸ்து பரம் கர்ம | ததா²ஸி ஸ்வஜந்யாபூர்வத்³வாரா

ப²லப்ரத³ம் ப⁴வேத் | ஏவம் ஹி ப்ரமாணபூ⁴தாநி வைதி³கவாக்யாநி ஸங்க³ச்சே²ரந்நிதி

சேத் |

ந | ஜ்யோதிஷ்டோமாதீ³நாம் ஸ்வர்க³ஸாத⁴கத்வாதி³போ³த⁴யதாம் வாக்யாநாம்

பரமேஸ்வரஸ்ய

ஸூபா⁴ஸூப⁴ப²லப்ரத³த்வே கர்மஸாபேக்ஷத்வோக்தேரபி ஸமந்வேதும் ஸக்யத்வாத் |

அபி

ச ஸூபா⁴ஸூப⁴ப²லப்ரத³த்வம் ச ஸர்வேஷாம் ஜக³ந்நியாமகத்வாந்நாதிரிச்யதே |

தஜ்ஜக³ந்நியாமகம் ததே³வ பரம் ஸ்யாத் | அத ஏவ கர்மவாதி³நோ தை³வஸப்³தே³ந

தஜ்ஜந்யாபூர்வம் வத³ந்நி | மஹர்ஷிஸ்ச கர்ம கிம் பரமித்யத்ர தத³பூர்வமேவோத்³தி³ஸதி,

வ்யவஹாரேஷு கர்மாபூர்வயோரவிப⁴க்த்த்வாத் | தஸ்மாந்ந வயம் கர்ம பரம் வதா³ம

இதி

பூர்வபக்ஷிண வக்துமஸக்யம் | அயம் பா⁴வ: | மீமாம்ஸககல்பிதமபூர்வம்

ஜட³த்வாந்ந பரம் | ந ச ஸூபா⁴ஸூபா⁴நி ப²லாநி ஸ்வதந்ந்தரதயா தா³துமீஷ்டே |

கௌ³ரவம் ச ப⁴வதி தஸ்ய கல்பந ஈஸ்வரஸ்யைவ ஸாபேக்ஷஸ்ய கர்மப²லதா³த்ரு³த்வே
ப்ரமாணவாக்யாநாமபா³தா⁴த் ।

க்ரு³திமஹோத³தௌ⁴ பதநகாரணம் ।

ப²லமஸாஸ்வதம் க³திநிரோத⁴கம் ॥ 2 ॥

ப²லம் கர்மப²லம் அஸாஸ்வதம் ஸத், போ⁴கே³நாவக்ஷணமநுஸ்யமாத்ரஸேஷமிதி
யாவத் ।

க்ரு³திமஹோத³தௌ⁴ கர்மமஹாஸமுத்³ரே பதநகாரணம் ப⁴வதீதி ஸேஷ: । யதி³ ப²லம்
ஸாஸ்வதம் ஸ்யாத் தர்ஹி புநராஹ்ரு³த்திர்ந ஸ்யாத் । ப²லஸ்யாஸாஸ்வதத்வாதே³வ
ஸேஷாநுஸ்யவஸாத்புநராஹ்ரு³த்திஸம்ப⁴வ இதி பா⁴வ: । அத ஏவ க³திநிரோத⁴கம் ।
க³தே: புநராஹ்ரு³த்திரஹிதாயா: பரதா⁴மக³தேர்நிரோத⁴கம் ப்ரதிப³ந்த⁴கம் ப⁴வதீதி
ஸேஷ: । அத்ராஸாஸ்வதம் ப²லமேவ பதநகாரணமுத்தம் ப⁴க³வதா, ந கர்ம,
தஸ்மாத்ஸகாமகர்மவ தூ³ஷ்யதி ப⁴க³வாநித்யவக³ந்தவ்யம் ।

ஈஸ்வரார்பிதம் நேச்ச²யா க்ரு³தம் ।

சித்தஸோத⁴கம் முக்திஸாத⁴கம் ॥ 3 ॥

ஈஸ்வரார்பிதம் ஈஸ்வராய விஸ்வாத⁴யக்ஷாய அர்பிதம் த்வமேவாஸ்ய கர்மண: ப²லம்
யதே²ஷ்டம்

ஜக³த: கார்யே விநிங்க்ஷவேதி ஸமர்பிதம் । நேச்ச²யா அநிச்ச²யா, நஞோ ந
லோபாபா⁴வோ நைகாதி³வத் । க்ரு³தம் கர்ம சித்தஸோத⁴கம் சித்தஸ்ய மநஸ:
ஸோத⁴கம்

ஸூத்³தி⁴காரி । முக்திஸாத⁴கம் முக்தே: ஸம்ஸாரப³ந்தா⁴த்³விமோக்ஷஸ்ய ஸாத⁴கம்
ச

ப⁴வதி । மநஸி ஸூத்³தே⁴ ஹி மோக்ஷ: ஸுலப:⁴ ।

காயவாங்மந: கார்யமுத்தமம் ।

பூஜநம் ஜபஸ்சிந்தநம் க்ரமாத் ॥ 4 ॥

ததே³வ கர்ம விப⁴ஜதே । காயவாங்மந: கார்யம் பூஜநம் ஜபஸ்சிந்தநம் ச,
காயகார்யம் பூஜநம் வாக்கார்யம் ஜப: மந: கார்யம் சிந்தநம் சேதி க்ரமாத³ந்வயோ
போ³த⁴ய: । ததி³த³ம் த்ரயம் க்ரமாத³த்தமம் । பூஜநம் ப்ரத²மம் கர்ம । தத உத்தமம்
ஜபாக²யம் கர்ம । தத உத்தமம் த்யாநமிதி யாவத் । அத்ர ஸ்தோத்ரஸ்ய ஜபே
ஸங்க³ரஹோ ஜ்ஞேய: ।

ஜக³த ஈஸதீ⁴யுக்தஸேவநம் ।

அஷ்டமூர்திப்⁴ரு³தீ³வபூஜநம் || 5 ||

பூர்வஸ்லோகே பூஜநஸப்³தே³ந ஸாமாந்யதோ விக்³ரஹாராத⁴நமபி⁴ஹிதம் |
தஸ்யாவரத்வேந

கீர்தநாதே³ததீ³வக³ம்யதே | அது⁴நா பூஜாப்ரஸங்கே³ந ஸர்வகர்மோத்க்ரு³ஷ்டம்
விஸரிஷ்டம்

பூஜநமேகமபி⁴த³தா⁴தி | ஜக³த: ப்ரபஞ்சஸ்ய ஈஸதீ⁴யுக்தஸேவநம் ஈஸ்வர ஏவேத³ம்
ஜக³தி³தி தி⁴யா யுக்தம் ஸேவநம் | ஸர்வம் க²ல்வித³ம் ப்³ரஹந தஜ்ஜலாநிதி ஸாந்த
உபாஸீதே | ஸாண்டி³ல்யவித³யோக்தமுபாஸநமிதி யாவத் | அஷ்டமூர்திப்⁴ரு³தீ³வபூஜநம்
ப⁴வதி | பஞ்சமஹாபூ⁴தாநி ஸூர்யாசந்த³ரமஸௌ ஜீவஸ்சேஸ்வரஸ்யாஷ்டௌ
மூர்திவிஸேஷா

உச்யந்தே | தாபி⁴ஸ்ச மூர்திபி:⁴ ஸர்வம் ஜக³தா³க்ராந்தமிதி ஹேதோர்விஸ்வஸ்யேஸ்வர-

தி⁴யோபாஸநமஷ்டமூர்த்யுபாஸநம் ப⁴வதீதி பா⁴வ: | இத³ம் து பூர்ணம் பூஜநம் |
நாஸ்ய

பூர்வஸ்லோகோக்தபூஜநே ஸங்க்³ரஹ: | தஸ்ய ஸர்வாவரத்வாத³ஸ்ய ஸர்வோத்தமத்வாத்
|

த⁴யாந ஏவாஸ்ய ஸங்க்³ரஹோ ப⁴வதி | தி⁴ய ஏவைகருபாயா அத்ர ப்ராதா⁴ந்யாத் |
ஸாமாந்யத: பூஜநம் து ஸிவமூர்திஷ்வந்யதமஸ்யா: ப்ரு³தி²வ்யா: ஸ்வல்பைகதே³ஸஸ்ய
ப⁴வதி | காயநிஷ்பாத்³யம் ச ப⁴வதி | இத³ம் து ஸர்வாஸாம் மூர்திநாம் ஸாகல்யேந
பு³தி³நிஷ்பாத்³யமித்யநயோரஸ்தி பூ⁴யாநவிஸேஷ: |

உத்தமஸ்தவாது³ச்சமந்த³த: |

சித்தஜம் ஜபத்⁴யாநமுத்தமம் || 6 ||

உத்தமஸ்தவாத்ஸத்யாத்³வைதி³காத்த்ரு³ஸாதா³ர்ஷாத்³வா⁵ந்யஸ்மாத் | உச்சமந்த³த:

உச்சாந்மந்தா³து³பாம்ஸோஸ்ச ப்ரகரணஜ்ஜபாதி³தி ஸேஷ: | சித்தஜம் மாநஸிகம் ஜப-
த⁴யாநம் ஜப ஏவ த⁴யாநபித்யத்ர ஸமாஸ: | ந ஜபோ த⁴யாநம் ச தயோ: ஸமாஹார
இதி | த⁴யாநஸ்ய மாநஸிகஜபாத்³வ்யதிரேகாத் | உத்தமம் ப⁴வதி |

ஸ்தோத்ரவாசகோபாம்ஸூஜபே⁴யோ த⁴யாநம் ஸ்ரேஷ்ட²மிதி பா⁴வ: | ஆத்³யேஷ்வபி
த்ரிஷு யதோ²த்தரம்

ஸ்ரேஷ்ட²யமுஹ்யம் |

ஆஜ்யதா⁴ரயா ஸ்ரோதஸா ஸமம் |

ஸரலசிந்தநம் விரலத: பரம் || 7 ||

ஆஜ்யதா⁴ரயா க்⁴ரு³ததா⁴ரயா ஸ்ரோதஸா நதீ³ப்ரவாஹேந ச ஸமம், ஸரலசிந்தநம்
ஸரலம் நித்யம் ஸஹஜம் நிர்யச்சிந்தநம் த்⁴யாநம் விரலத: மத்⁴யே மத்⁴யே
விச்சி²ந்நாத்

பரம் ஸ்ரேஷ்ட²ம் | உத்தமே த்⁴யாநே⁵பி ஸச்சே²தா³த்³விச்சே²த்³ம் ஸஸ்யத இதி
யாவத் |

த்⁴யாநே ப⁴க்திருபஸ்நேஹஸம்ப்³ந்த⁴ம் ஸுசயிதுமாய்யதா⁴ரௌபம்யம் | நைர்மல்யம்
ஸுசயிதும்

ப்ரவாஹௌபம்யம் |

பே⁴த³பா⁴வநாத்ஸோ⁵ஹமித்யஸௌ |

பா⁴வநா⁵பி⁴தா³ பாவநீ மதா || 8 ||

பூ⁴யோ த்⁴யாநே விஸேஷாந்தரமாஹு பே⁴த³பா⁴வநாத் த்⁴யாநே த்⁴யாது: ஸ்வஸ்மாத்³ஸ்வரம்
பி⁴ந்நம் கல்பயித்வா யத்³பா⁴வநம் க்ரீயதே தஸ்மாத் ஸோ⁵ஹமித்யஸௌ ஈஸ்வர
ஏவாஹமித்யாகாரகா அபி⁴தா³ பே⁴த³ரஹிதா பா⁴வநா பாவநீ பவித்ர மதா |

பே⁴தே³ந த்⁴யாநாத்³பே⁴தே³ந த்⁴யாநமுத்தமமிதி பா⁴வ: |

பா⁴வஸூந்யஸத்³பா⁴வஸுஸ்தி²தி: |

பா⁴வநாப³லாத்³ப⁴க்திருத்தமா || 9 ||

பா⁴வநாப³லாத் அபே⁴த³பா⁴வநாப³லாதி³த்யேவ ஸாமர்த்²யாத் | பா⁴வஸூந்யஸத்³பா⁴வ-

ஸுஸ்தி²தி: பா⁴வஸூந்யா ஸங்கல்பஸூந்யா ஸத்³பா⁴வேந ஸத்தயா ஸுஸ்தி²திர்நிஷ்டா²

உத்தமா ப⁴க்திர்⁴வதி | பி⁴ந்நபா⁴வநாயாம் யா ப⁴க்தி: ஸா த்வவரேதி

பரிஸேஷந்யாயாத்

ஸித்⁴யதி ||

ஹ்ரு³த்ஸ்த²லே மந: ஸ்வஸ்த²தா க்ரீயா |

ப⁴க்தியோக³போ³தா⁴ஸ்ச நிஸ்சிதம் || 10 ||

ஹ்ரு³த்ஸ்த²லே ஆத்மந: ஸ்தா²நே மந: ஸ்வஸ்த²தா மநஸ: ஸ்வஸ்தா²நஸ்தி²ததா |

க்ரீயா கர்ம ப⁴வதி | ப⁴க்தியோக³போ³தா⁴ஸ்ச ப⁴க்திர்யோகோ³ போ³தா⁴ஸ்ச ப⁴வதி |

நிஸ்சிதம், ந கஸ்சித்ஸம்ஸய இத்யர்த: | மநஸ: ஸ்வஜநிஸ்தா²நே ஹ்ரு³த்யே⁵வதீர்ய

நிஷ்டை²வ கர்ம பர்யவஸந்நம் ஸர்வகர்மமௌலிபூ⁴தம் | ஸைவ ப⁴க்தி: பர்யவஸந்நா

ஸர்வப⁴க்திமௌலிபூ⁴தா | ஸைவ யோக:³ பர்யவஸந்ந: ஸர்வயோக³மௌலிபூ⁴த: |
ஸைவ

ஜ்ஞாநம் பர்யவஸந்நமிதி யாவத் |

வாயுரோத⁴நால்யேதே மந: |

ஜாலபக்ஷிவத்³ரோத⁴ஸாத⁴நம் || 11 ||

வாயுரோத⁴நாத் வாயோ: ப்ராணஸ்ய ரோத⁴நாத் ப்ரதிஷ்டம்⁴ப⁴நாந்நியமநாத்³வா மந:
ஜாலபக்ஷிவத் லீயதே ஆத்மநி நிஸ்சலம் ருத்³த⁴ம் ப⁴வதி | இத³ம் ரோத⁴ஸாத⁴நம் |
பூர்வவாக்யார்த²ஸ்ய கர்த்ருத்வாதி³த³மிதி தஸ்யாக்ஷேப: | ஹடே²ந கும்ப⁴கஸ்ய
ஸாத⁴நம்

ப்ரதிஷ்டம்⁴ப⁴நம் ப்ராணஸ்ய ப⁴வதி | ஸததம் யாதாயாதப்ரத்யவேக்ஷணந்நியமநம்
ப⁴வதி |

தஸ்யாபி கும்ப⁴கஸம்ஜ்ஞா ராஜயோகி³நாம் மதேநாவிருத்³தா⁴ | உத்தரைவ
மஹர்ஷேரிஷ்டா

ப்ரக்ரியா யத்³யமாஹ கீ³தாஸு (ரமணகீ³தாஸு) ப்ராணரோத⁴ஸ்ச மநஸா ப்ராணஸ்ய
ப்ரத்யவேக்ஷணம் | கும்ப⁴கம் ஸித்⁴யதி ஹ்யேவம் ஸததப்ரத்யவேக்ஷணத் | இதி |

சித்தவாயவஸ்சித்தக்ரியாயுதா: |

ஸாக²யோர்த்³வயீ ஸக்திமூலகா || 12 ||

சித்தக்ரியாயுதா: க்ரமேண சிதா க்ரியயா ச யுதா: சித்தவாயவ: சித்தாநி மநாம்ஸி
வாயவ: ப்ராணஸ்ச சித்³யுதாநி சித்தாநி க்ரியாயுதா: ப்ராணஸ்சேதி யாவத் |
ஸக்திமூலகா ஸக்திரீஸ்வரஸக்திர்மூலம் யஸ்யாஸ்தாத்³ரு³ஸீ ஸாக²யோர்த்³வயீ ப⁴வதி
|

ஆதி³ஸக்தேர்ஜ்ஞாநஸக்திஸாகா² சித்தாநி | க்ரியாஸக்திஸாகா² ப்ராண இதி
தாத்பர்யம் | ஜநப³ஹுத்வாபேக்ஷயா சித்தப்ராணயோர்ப³ஹுவசநேந நிர்³தே³ஸ: |
அயம்

பா⁴வ: | யதோ மநோ வாயுஸ்ச ஸாகா²த்³வயமீஸ்வரஸக்தே:, தஸ்மாத்தது³ப⁴யம் ச
தத³தி⁴க³மாய மார்³ப⁴விதுமர்ஹதி |

லயவிநாஸநே உப⁴யரோத⁴நே |

லயக³தம் புநர்ப⁴வதி நோ ம்ரு³தம் || 13 ||

லயோ விநாஸநம் ச லயவிநாஸநே, உப⁴யரோத⁴நே உப⁴யவித⁴ரோத⁴நே ப⁴வத: |
மத்³யமபத³லோபஸமாஸ: | லயக³தம் மந இத்யத்⁴யாஹார: | புநர்ப⁴வதி ஜாயதே |

ம்ரு²தம் விநஷ்டம் நோ ந ஜாயதே | வ்ரு²த்திமாத்ரோபஸம்ஹாரோ லய: | தத்³வதோ
யோகி³ந

உத்தா²நம் ஸமாதி⁴ஸ்ச பர்யாயேண ப⁴வத: | வ்ரு²த்திமூலாஹங்காரோபஸம்ஹாரோ
விநாஸநம் |

தத்³வதோ ஜ்ஞாநிநோ நித்ய: ஸமாதி⁴ர்ப⁴வதி |

ப்ராணப³ந்த⁴நால்லீநமாநஸம் |

ஏகசிந்தநாந்நாஸமேத்யத:³ || 14 ||

வாயுரோத⁴நாதி³தி ஸ்லோகோக்தாத்ப்ராணப³ந்த⁴நாத் ப்ராணப்ரதிஷ்டம்⁴நாத் ப்ராண-
நியமநாத்³வா லீநமாநஸம் லீநம் மந: அத:³ ஏகசிந்தநாதா³த்மைக்யாநு-
ஸந்தா⁴நாந்நாஸமேதி | ப்ராணரோதோ⁴ மநஸோ லயஹேதுரேவ ப⁴வதி ந விநாஸந-
ஹேது: | லீநே மநஸ்யைக்யாநுஸந்தா⁴நம் மநோநாஸநாயேத்யத்:² |

நஷ்டமாநஸோத்க்ரு²ஷ்டயோகி³ந: |

க்ரு²த்யமஸ்தி கிம் ஸ்வஸ்தி²திம் யத: || 15 ||

ஸ்வஸ்தி²திமாத்தமநிஷ்டா²ம், யத: ப்ராப்தஸ்ய நஷ்டமாநஸோத்க்ரு²ஷ்டயோகி³ந:
க்ரு²த்யம்

கிமஸ்தி | நஷ்டே மநஸி ந கிஞ்சித்கர்தவ்யம் ஸிஷ்யத இதி பா⁴வ: |

த்³ரு²ஸ்யவாரிதம் சித்தமாத்தமந: |

சித்தவத்³ர்ஸநம் தத்தவத்³ர்ஸநம் || 16 ||

த்³ரு²ஸ்யவாரிதம் த்³ரு²ஸ்யேப்⁴யோ வாரிதம் பராவ்ரு²த்தமந்தர்முக²மிதி யாவத் |
சித்தம்

ஆத்தமநஸ்சித்தவத்³ர்ஸநம் ப⁴வதி | வ்யதிரேகதோ விஷயேப்⁴ய: பராவ்ரு²த்தமேவ

சித்தமந்வயத ஆத்தமசித்தவத்³ர்ஸநம் ப⁴வதீத்யக்ஷரார்த:² | சித்தஸ்ய

ப³ஹிர்முக²த்வாபா⁴வே நித்³ரா⁵பா⁴வே சாந்தர்முக²ம் ததா³த்மசித்தவத்³ர்ஸநரூபமேவ
பர்யவஸ்யேத் | அதா²ஶ்ஶஹ யதா³த்மநஸ்சித்தவத்³ர்ஸநம் ததே³வ தத்தவத்³ர்ஸநம் |

மாநஸம் து கிம் மார்க³ணே க்ரு²தே |

நைவ மாநஸம் மார்க³ ஆர்ஜவாத் || 17 ||

மாநஸம் து கிம் கிம் ஸ்வரூப இதி மார்க³ணே விசாரணே க்ரு²தே மாநஸம் நைவ ந

பரிஸிஷ்யத இதி பா⁴வ: | விசாரயிதா ஸ்வயமேவ ஹி மாநஸஸ்ய ஸ்வரூபம் |

ஸ்வரஸ்மிவிஸேஷத்வாந்மாநஸஸ்ய | விசாரணஸமயே ஸ ச ரஸ்மிராத்தமந்யுபஸம்ஹ்ரு²தோ

ப⁴வதீதி ததா³ நைவ மாநஸமித்யுபதி³ஸதி ப⁴க³வாந் | அயமேவார்ஜ்வாந்மார்க³ |

வ்ரு³த்தயஸ்த்வஹம் வ்ரு³த்திமாஸ்ரிதா: |

வ்ரு³த்தயோ மநோ வித்³த⁴யஹம் மந: || 18 ||

வ்ரு³த்தயஸ்து அஹம் வ்ரு³த்திம் அஹமித்யாகாரகம் ஸங்கல்பம் ஆஸ்ரிதா தந்மூலகா:

தத்ப்ரக்ரு³திகா இத்யர்த² | வ்ரு³த்தய ஏவ மந: ஸம்ஸ்ரு³தௌ விஜ்ரு³ம⁴ணகாலே | தஸ்மாந்மநோ⁵ஹம் வித்³தி⁴ | யஸ்மா³த³ஹம்வ்ரு³த்திமாஸ்ரிதா: ஸர்வா வ்ரு³த்தயஸ்தஸ்மாத்தத³ரூபம்

மநஸ்தத்ப்ரக்ரு³திபூ⁴தா⁵ஹம்வ்ரு³த்திரூபம் பர்யவஸ்யதீதி தாத்பர்யம் |

அஹமயம் குதோ ப⁴வதி சிந்வத: |

அயி பதத்யஹம் நிஜவிசாரணம் || 19 ||

அயமஹம் அஹங்கார: அஹம்வ்ரு³த்திரூப: குதோ ப⁴வதி இதி சிந்வத: மார்க³யத: விசாரயத:, அஹம் ஸோ⁵ஹங்கார:, பததி நாஸமேதி | இத³மேவ நிஜவிசாரணமாத்மவிசாரணம் | அயீதி ஸிஷ்யஸம்போ³த⁴நம் | அத்ராபி வாக்யார்த²ஸ்ய கர்த்ரு³த்வாதி³த³மித்யாக்ஷிப்யதே |

அஹமி நாஸபா⁴ஜ்யஹமஹந்தயா |

ஸ்பு²ரதி ஹ்ரு³த்ஸ்வயம் பரமபூர்ணஸத் || 20 ||

அஹமி மநோமூலவ்ரு³த்திரூபே நாஸபா⁴ஜி ஸதி பரமபூர்ணஸத் பரமமக²ண்ட³ம் ஸச்ச ஹ்ரு³த் ஸ்வரூபம் ஸ்வயம் அஹமஹந்தயா அஹமஹமிதி தி⁴யா ஸ்பு²ரதி பா⁴ஸதே |

நந்வஹமி நாஸம் ப்ராப்தே குத: புநரந்யஸ்யாஹம: ஸம்ப⁴வ | உச்சயதே | அஹந்தா வ்யக்தித்வாந்நாதிரிச்சயதே | தந்மநோ³தமாத்மக³தம் ச த்³விவித⁴ம் ப⁴வதி | மநோ³தே⁵ஹம்பா⁴வே நாத்மந்யஹம்பா⁴வ: | தது³பரம ஆத்மநோ வ்யக்தித்வம் பா⁴ஸேத |

தஸ்மாது³க்தமேகஸ்மிந்நஹமி நாஸம் க³தே⁵ந்யத³ஹந்தயா ஸ்பு²ரதீதி |

இத³மஹம்பதா³பி⁴க்யமந்வஹம் |

அஹமி லீநகே⁵ப்யலயஸத்தயா || 21 ||

இத³ம் ஹ்ரு³த் அஹம்பதா³பி⁴க்யம் அஹம் பத³மபி⁴க்யா யஸ்யேதி | அஹமிதி பத³ம் மநஸி கௌ³ணமாத்மநி முக்²யமிதி பா⁴வ: | ஹேதுமாஹ | அந்வஹம் அஹமி

லீநகே⁵பி மநோமயாஹங்காரே நஷ்டே⁵பி அலயஸத்தயா அநஷ்டஸத்³பா⁴வேந |
அயம் பா⁴வ: | யோ⁵ஹம்பதா³ர்த:² ஸ ஆத்மேதி பாமரோ⁵ப்யங்கீ³குர்யாத் |
அஹங்காரே

ஸாந்தே நாத்மா ஸாந்தோ த்³ரு³ஸ்யதே | ஸ்பு²ரத்யேவாஹமிதி | மநஸ்து ஸாந்தம்
ப⁴வதி |

ஏவமந்யவ்யதிரேகாப்⁴யாமஹம்பத³ம் மநஸி கௌ³ணமாத்மநி முக்²யமிதி ஸித்³த⁴ம்
|

கத²ம் கௌ³ணம் கத²ம் முக்²யம் | மநஸோ⁵ஹங்காரஸம்ப³ந்தா⁴த்தத்ர கௌ³ணம் |
ஆத்மந்யஹந்தாயா: ஸத்தா³ரூபேண நித்யம் பா⁴நாத்தத்ர முக்²யம் |

விக்³ரஹேந்த்³ரியப்ராணதீ⁴தம: |

நாஹமேகஸத்தஜ்ஜட³ம் ஹ்யஸத் || 22 ||

ஏகஸத் ஏகஸத்³ரூப: அஹம் விக்³ரஹேந்த்³ரியப்ராணதீ⁴தமோ ந, தே³ஹேந்த்³ரியப்ராணபு³த்³தி⁴-

ரூபம் திமிரம் ந | காரணமாஹ | ஹி யஸ்மாத்த்காரணாத் தத்³விக்³ரஹாதி³ ஜட³ம்
அஸச்ச | யஜ்ஜட³ம் தக்கத²மாத்மா | யந்நாஸ்தி தக்கத²மாத்மா |

ஸத்த்வபா⁴ஸிகா சித்க்வ வேதரா |

ஸத்தயா ஹி சிச்சித்தயா ஹ்யஹம் || 23 ||

ஸத்³வஸ்து கேந பா⁴ஸத இத்யாஸங்க்ய பரிஹரதி | ஸத்த்வபா⁴ஸிகா இதரா சித்
க்வ வா | நேத்யர்த:² | ஸத்தாம் பா⁴ஸயிதுமந்யஸ்யாஸ்சிதோ நாவஸர இதி யாவத் |
காரணமாஹ | ஹி யஸ்மாத் ஸத்தயா சித்³ப⁴வதி யத்ஸத்ததே³வ

ஸ்வபா⁴வதஸ்சிந்மயம் இத்யர்த:² | ஹி யஸ்மாச்ச காரணாத் அஹம் சித்தயா ப⁴வாமி
|

யா சித்ஸைவ ஸ்வபா⁴வதோ⁵ஹம்பதா³ர்த² இத்யர்த:² | ஸத்தாசித்தாஹந்தாநாம்
த்ரிகம்

ஸ்வபா⁴வத: ஸமாநாதி⁴கரணமிதி யாவத் | சித்³ரஸ்மிஸந்ப³ந்தா⁴ந்மநஸ்யஹந்தா
கௌ³ணீதி ப்ராகே³வாவேதி³தம் |

ஈஸஜீவயோர்வேஷதீ⁴பி⁴தா³ |

ஸத்ஸ்வபா⁴வதோ வஸ்து கேவலம் || 24 ||

ஈஸஜீவயோ: வேஷதீ⁴பி⁴தா³ ப⁴வதி | வேஷதோ பே⁴த³ஸ்சாண்ட³பிண்டோ³பாதி⁴க்ரு³:
|

தீ⁴தோ பே⁴த:³ ஸர்வஜ்ஞத்வால்பஜ்ஞத்வாப்⁴யாம் | ஏவமபி வஸ்து கேவலமேகமேவ |
குத: | ஸத்ஸ்வபா⁴வத: ஸத்தாரூபத⁴ர்மாந்வயாத் | அத்ர காலத்ரயே⁵பி ஸதே³வ
ஸச்ச²பி³தே³நோச்யதே | அந்யதா² த்³ரு³ஸ்யாநாம் ச விநஸ்வராணாம் பா⁴நகாலிகஸத்தாம்
ஆஸ்மித்ய ஸத்ஸ்வபா⁴வப்ரஸக்தி: ஸ்யாத் |

வேஷஹாநத: ஸ்வாத்மத³ர்ஸநம் |

ஈஸத³ர்ஸநம் ஸ்வாத்மரூபத: || 25 ||

வேஷஹாநத: பிண்டோ³பாதி⁴ஸம்பி³ந்த⁴பா⁴வநாநாஸநாத் ஸ்வாத்மத³ர்ஸநம் ப⁴வதி |
அபரோக்ஷ ஆத்மாநுப⁴வ: ஸ்யாதி³த்யாத:² | அஸ்து ஸ்வாத்மத³ர்ஸநம்
கத²மீஸத³ர்ஸநம்

ஸ்யாதி³தி சேத³த்ராஹ | ஸ்வாத்மரூபத: ஈஸ ஏவ ஸ்வாத்மநோ ரூபமிதி
ஹேதோஸ்ததே³வேஸத³ர்ஸநம் | ஈ³த⁴ஸ்வாத்மத³ர்ஸநாதீ³ஸத³ர்ஸநம் நாபரமஸ்தீதி
தாத்பர்யம் | வேஷஹீநஸ்யாத்மநோ⁵பரிச்சி²ந்நத்வாந்ந தத³நுப⁴வ: பரிச்சி²ந்ந:,
அபி து பூர்ண ஏவேதி |

ஆத்மஸம்ஸ்தி²தி: ஸ்வாத்மத³ர்ஸநம் |

ஆத்மநிர்³வ்யாதா³த்மநிஷ்ட²தா || 26 ||

த³ர்ஸநமிதி பூர்வஸ்லோகோக்தபதே³ந பூ⁴யஸ்த்ரிபு⁴ஸம்ப⁴வமாஸங்க்ய பரிஹரதி |
ஆத்மஸம்ஸ்தி²திராத்மநிஷ்டை²வாத்மத³ர்ஸநம் | ந தத்ர த்ரிபு⁴யா அவஸர: | ஸா
சாத்மநிஷ்ட²தா ஆத்மநிர்³வ்யாத்³ப⁴வதி | ஆத்மநிங்க்ஷஷ்ட²தாயாம் த்³வைதஸம்பர்⁴கோ
லேஸதோ⁵பி ந வர்திதவ்ய: | யதி³ த்³வைதம் பா⁴ஸேத தத்ர த்நமயநிஷ்டா² கத²ம்
ஸ்யாதி³தி தாத்பர்யம் |

ஜ்ஞாநவர்ஜிதா⁵ஜ்ஞாநஹீநசித் |

ஜ்ஞாநமஸ்தி கிம் ஜ்ஞாதூமந்தரம் || 27 ||

ஜ்ஞாநவர்ஜிதா அஜ்ஞாநஹீநா ச சித் ஜ்ஞாநம் ப⁴வதி | நநு ஜ்ஞாநே
ஜ்ஞாநவர்ஜிதத்வம்

கத²மிதி சேத்காரணமாஹ | ஜ்ஞாதூம் யத் கிஞ்சிதி³ந்யத்³வேதி³தூம் அந்தரம் பே⁴த:³
அஸ்தி கிம் | நாஸ்தீதி பா⁴வ: | தத்ர ஸ்தி²தௌ பே⁴தா³பா⁴வாத்³ஸ்மிதிலோக-
ப்ரஸித்³த⁴ஜ்ஞாநாபா⁴வ: | ஏவமபி ஸா ஸ்தி²திர்ஜ்ஞாநமயவேவ பூர்ணபூ⁴திருப-
த்வாத் |

கிம் ஸ்வரூபமித்யாத்மத³ர்ஸநே |

அவ்யயாப⁴வாபூர்ணசித்ஸுக²ம் || 28 ||

கிம் ஸ்வரூபம் கிம் மே ரூபமிதி விசாரணவித⁴யா ஆத்மத³ர்ஸநே ஸதி,
ஆத்மநிஷ்டா²யாம் ஸித்³தா⁴யாம், அவ்யயம் நாஸரஹிதம் அப⁴வமக்ரு³த்ரிமம்
ஸஹஜமிதி

யாவத் | ஆபூர்ணமாஸமந்தாத்தூர்ணம் சித்ஸுக²ம் ஸம்பத³யத இதி ஸேஷ: |
ஏதத³நூபூ⁴திவ்ரணநம் ப⁴வதி புநர்மார்க³ப்ரத³ர்ஸநபூர்வகம் |

ப³ந்த⁴முகுத்தயதீதம் பரம் ஸுக²ம் |

விந்த³தீஹ ஜீவஸ்து தை³விக: || 29 ||

தை³விக: தே³ஹாத்மபா⁴வரஹித ஆத்மநிஷ்ட:² தஸ்யாமவஸ்தா²யாமேவ ஹி
ஆத்மநோ

தி³வ்யத்வம் பரிஸ்பு²ரேத் | ஜீவஸ்து ப³ந்த⁴முகுத்தயதீதம் ப³ந்த⁴முகுத்திப்⁴யாமதீதம்
பரம் ஸுக²மாநந்த³ம் விந்த³தி ப்ராப்நோதி | ப³ந்த⁴ஸ்பூ²ர்திரிஸாபேக்ஷா
முகுத்திஸ்பூ²ர்தி: |

தஸ்மாத³ஜ்ஞாநிநாம் வ்யவஹார ஏவ ஸா⁵வஸ்த² முக்திரித்யபி⁴தீ⁴யதே |
அநுப⁴விநோ

ப³ந்த⁴ஸ்பூ²ர்திரஹிதஸ்ய முக்திஸ்பூ²ர்திரபி நாஸ்தீதி தஸ்ய ஸாவஸ்தா² ப³ந்த⁴-
முகுத்தயதீதைவ வக்தவ்யா |

அஹமபேதகம் நிஜவிபா⁴நகம் |

மஹதி³த³ம் தபோ ரமணவாகி³யம் || 30 ||

அஹமபேதகம் அஹமா மநோமூலாஹங்காரேண அநாத்மக³தயா⁵ஹம்வரு³த்யேதி
யாவத் |

அபேதகம் வியுதம் நிஜவிபா⁴நகம் ஸ்வரூபவிபா⁴நம் இத³ம் மஹத்தப: | ஆத்மநோ-
⁵ஸ்யஹமஹந்தயா ஸ்பு²ரணை³ஹமபேதகமித்யத்ர கௌ³ணஸ்யாஹம்பா⁴வஸ்ய
நிராஸோ

போ³தீ⁴: | ஸர்வேப்⁴யஸ்தபேப்⁴யோ நித்யமாத்தம்ஸ்பு²ரணம் மஹத்தப இதி தாத்பர்யம்
|

இயம் ரமணவாக் ரமணஸ்ய மஹர்ஷேர்வாக் இயமித்யநேந ஸர்வஸ்யாபி க்³ரந்த²ஸ்ய
க்³ரஹணம் | நைதச்ச²லோகமாத்ரஸ்ய | ஸ ஏஷ உபதே³ஸஸாரஸ்த்ரிம்ஸதா
ஸ்லோகாநாம்

நிப³தீ³தோ⁴ ப⁴க³வதோ ரமணஸ்ய மஹர்ஷேர்விஜயதேதராம் விஜயதேதராம் |

இதி ஸ்ரீப⁴க³வந்மஹர்ஷிரமணாந்தேவாஸிநோ வாஸிஷ்ட²ஸ்ய
நரஸிம்ஹஸூநோர்க³ணபதே: க்ரு³தி: உபதே³ஸஸாரபா⁴ஷ்யம் ஸமாப்தம் ।
விப⁴வாப³தே³ ஜ்யேஷ்ட²மாஸே பெளர்ணமயாம் பா⁴நுவாஸரே ।
சந்த³ரோபரா³ஸமயே பா⁴ஷ்யமேதது³த³ரிதம் ॥

From The Collected Works of Vasishtha Kavyakantha Ganapati Muni Vol 07-31

Proofread by Sunder Hattangadi

——
UpadeshasaraBhashyam

pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

